

СТ А Н О В И Щ Е

по обявления в Д.В. бр. 41 от 03.06. 2022 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по: област на висше образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по природни науки“

за нуждите на ДИПКУ – Стара Загора

с кандидат: асистент д-р Маргарита Славова Пенева

**Написал становището: акад.проф. к.п.н. (д-р) Петър Диков
Петров – СУ „Св. Кл.Охридски“ Заповед № 1918 от 17.06. 2022 г. на
Ректора на Тракийския университет**

Дом. адрес: София 1799 ж.к. „Младост- 2“, бл. 224 вх. 2 ет. 2 ап. 19

gsm: 0879-27-39-15 petrofp@mail.bg

1. Данни за конкурса и кандидата

Конкурсът е обявен в Д.В. бр. 41 от 03.06. 2022 г. от Тр. университет за нуждите на ДИПКУ – Стара Загора. Единствен кандидат е ас. д-р Маргарита Славова Пенева. След запознаването ми с автобиографията на кандидатката установих, че тя е завършила магистратура през 2001 г. в СУ „Св. Климент Охридски“ с права на учител по биология и химия. През 2018 г. защитава докторска дисертация, като през 2019 г. публикува монографията „Наставничеството в съвременното образование“. От 2001 до 2008 г. е учител по биология и здравно образование, от 2008 до 2015 г. е асистент по методика на обучението по биология и химия в ДИПКУ – Ст. Загора, от 2016 г. до 2018 г. е зам.-директор по учебно-квалификационната дейност, а след това и понастоящем отново е асистент по методика на обучението по биология и химия. Посочва, че притежава умения за работа в екип, умения за общуване, социални, организационни, технически, компютърни и преподавателски умения и компетенции.

2. Описание на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Представената за конкурса научна и научно-приложна продукция на ас. д-р . М. Пенева включва както следва: 1 монография, в качеството ѝ на хабилитационен труд „Ситуационното обучение за формиране на природонаучни компетенции“ (Пд. 2022 с ISBN), 1 книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд „Наставничество в съвременното образование“(Пд. 2019 с ISBN). В „Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 1 брой. В „Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно редактиране или публикувани в редактирани колективни томове: 5 самостоятелни и 11 в съавторство.

Кандидатката е направила опит условно да групира публикациите си в три основни области: 1. Методика на обучението по „Човекът и природата“ и по природни науки; 2.Проблеми на квалификацията на педагогическите специалисти и 3. Популяризиране на дейности по проекти. Допълнително е посочила 2 учебни помагала и електронни курсове.

3. Анализ на по-значимите публикации на кандидатката. Научни и научно-приложни приноси

От представената от кандидатката Справка за изпълнение на минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ и допълнителните изисквания, определени в Правилника за развитието на АС на Тракийския университет установих, че тя е „покрила“ всички изискуеми се критерии, като по някои от тях има и повече точки. Същевременно оставам с впечатлението, че повече преобладава описанието на вече получилите популярност идеи, отколкото търсенето на нови подходи и решения. Като имам предвид обаче позицията, която ас. д-р М. Пенева е заемала и продължава и понастоящем да заема в ДИПКУ, мога да си обясня този факт. Тя своевременно откликва на новостите в областта на общата педагогика и частните дидактики. Преди време аз участвах в научни журита за хабилитиране на доц. Даниела Кожухарова и доц. Венета Узунова от ДИПКУ – Ст. Загора и бях наистина впечатлен от техните постижения.

Безспорно, на първо място е необходимо да се посочи хабилитационният труд на кандидатката „Ситуационното обучение за

формиране на природонаучни компетентности“(Пд.2022 с ISBN). В съвременни условия модернизацията на педагогическата наука се превърна в „структуроопределящата парадигма” за минимизиране на недостатъците на класическия тип на обучение, за преодоляване на външната, принудителната мотивация за учене, за превенция на изоставането и отпадането на учащите се от училище, за съобразяване с реалните учебни възможности на всеки един учещ се. Не случайно понастоящем се говори за известна констелация или полиподходност, при което досегашните относително обособени дейностен и личностен подход успешно се съчетават със синергетичния, с компетентностния подход, с конструктивистката образователна парадигма, която в същност е методологическата основа на съвременната система от интерактивни методи на обучение. Авторката прави сполучлив опит да детайлизира основните характеристики на ситуационното обучение и да конкретизира параметрите на педагогическата ситуация. На тази основа се обсъждат ролята и значението на ситуационните методи в обучението по природни науки с оглед на формирането на природонаучна компетентност.

На второ място ще посоча **„Наставничество в съвременното образование“** (Пд.2019 с.ISBN), в който обосновава авторски модел за приложение на наставничеството в образователните институции. По тази проблематика е защитеният ѝ докторантски труд. Добре е, че продължава да задълбочава изследванията си и в тази област.

В редица свои статии и доклади (7.2, 7.6; 7.7; 7.8; 7.9, 7.10) кандидатката по-детайлно очертава същността на ситуационния подход, на педагогическата и учебната ситуация и мястото им в процеса на обучението. Тя разработва и примерни методически варианти за създаване и разрешаване на учебни ситуации и формиране на ключови компетентности.

Впечатлен съм от описаната в 7.4 и 7.5 инициатива на ДИПКУ- Стара Загора като домакин и организатор на Европейска нощ на учените. Поради световната пандемична обстановка още през 2020 г. са реализирани бързи трансформации на много от дейностите. А през 2021 г. действа виртуално студио в Ст. Загора.

Други статии и доклади са посветени на квалификацията на учителите, на формиране на екологична култура, на навици за здравословно хранене, на ключови компетентности чрез обучението.

Може да се обобщи, че ас. д-р Маргарита Пенева следи новостите в областта на педагогическата наука и по-конкретно в профила на обявения конкурс. Тя „реагира“ своевременно и според силите и възможностите си ги реализира на практика.

Формулираните от кандидатката научни и научно-приложни приноси са представени много детайлно и претенциозно и, да си призная, много се затрудних в тяхното асимилиране. Според мен гл.ас. д-р М. Пенева най-вероятно несъзнателно се е надценила в тази конкретна тяхна детайлизация. Лично аз не мога да възприема толкова многото приноси в цитиранията и разработката на учебни авторски програми по различните учебни дисциплини.

4. Заключение.

Като имам предвид, че научната и научно-приложната продукция на кандидатката отговаря по същество на националните минимални изисквания, аз ще гласувам с „да“ за присъждане на академичната длъжност „доцент“ на ас. д-р Маргарита Славова Пенева в област на висше образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по природни науки“ за нуждите на ДИПКУ – Стара Загора“.

Написал становището.....

акад. проф к.п.н. (д-р) Петър Петров

REPORT

Regarding the competition for holding the academic post of
Associate Professor in
Higher Education Area 1. Pedagogical Sciences,
Professional Field 1.3. Pedagogy of Teaching in (Natural Sciences),
announced in the State Gazette, issue 41 of 03.06.2022.

Applicant: Assistant Margarita Slavova Peneva, PhD.

Member of the Scientific Jury: Academic Prof. Petar Dikov Petrov, PhD,
Sofia University St. Kliment Ohridski ,

Order № 1918 of 17.06. 2022 by Rector of Trakia University

Home address: Sofia 1799, Mladost-2, bl.224, entr.2, floor 2, fl.19;

GSM: 0879-27-39-15; petrofp@mail.bg

1. Data on the competition and the candidate

The competition was announced in the State Gazette, issue 41 of 03.06.2022 by Trakia University for the needs of the Department for Information and In-Service Teacher Training - Stara Zagora. The only candidate is Assistant Professor Margarita Slavova Peneva, PhD. After reviewing the candidate's resume, I have found out that she has graduated from Sofia University "St. Kliment Ohridski" and received master's degree as a teacher in biology and chemistry in 2001. In 2018, she defended her doctoral dissertation, and in 2019 she published the single-authored monograph "Mentoring in Modern Education". From 2001 to 2008, she was a teacher of biology and health education. From 2008 to 2015, she became an assistant professor in teaching techniques and methods in biology and chemistry at the Department for Information and In-Service Teacher Training - Stara Zagora. From 2016 to 2018 she was deputy director of educational and qualification activities, and currently she is again an assistant professor in teaching methodology in biology and chemistry. She has pointed out that she is good at teamwork, has communicative, social, organizational, technical, computer and teaching skills and competencies.

2. Description of the candidate's scientific and research applied output

M. Peneva's scientific and research-applied production includes as follows: 1 single-authored monograph, as a habilitation thesis "Situational training for the formation of natural science competences" (published in 2022 with ISBN), 1 book published on the basis of a defended dissertation work "Mentoring in modern education" (published in 2019 with ISBN), 1 issue in Articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information. In Articles and reports published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes: 5 sole-authored and 11 co-authored.

The candidate has attempted to group her publications into three main areas: 1. Teaching methodology in "Man and Nature" and in natural sciences; 2. Problems of the qualification of pedagogical specialists and 3. Popularization of project activities.

In addition, she has indicated 2 study guidebooks and electronic courses.

3. Analysis of the most significant publications of the candidate. Scientific and research-applied contributions

From the Reference submitted by the applicant for the fulfillment of the minimum national requirements for the scientific and teaching activities of the candidates for the academic position of Associate Professor and the additional requirements set out in the Regulations for the Development of the Academic Staff of Trakia University, I have realized that she "covers" all the required criteria, and in some of them more points have been accumulated. At the same time, I am left with the impression that the description of already popular ideas prevails more than the search for new approaches and solutions. Considering, however, the position that assistant professor M. Peneva, PhD has held and continues to hold at the DIPKU, I fully understand why it is so. It promptly responds to innovations in the field of general pedagogy and private didactics. Some time ago I participated in the scientific juries for the habilitation of Associate Professor Daniela Kozhuharova and Associate Professor Veneta Uzunova from DIPKU - Stara Zagora and I was really impressed with their achievements.

Undoubtedly, in the first place it is necessary to indicate the habilitation work of the candidate **"Situational training for the formation of natural science**

competences". In modern life, modernization of pedagogic science has become "structure-determining paradigm" for minimizing the shortcomings of the classical type of education, for overcoming the external, forced motivation for learning, for the prevention of students falling behind and dropping out of school, for complying with the real learning opportunities for each learner. It is not by chance that there is currently talk of a certain constellation or more than one approachability, in which the previously action-based and personal approach are successfully combined with the synergistic approach, with the competence approach, with the constructivist educational paradigm, which is essentially the methodological basis of modern system of interactive learning methods. The author makes a successful attempt to detail the main characteristics of situational learning and to specify the parameters of the pedagogical situation. On this basis, the role and importance of situational methods in natural science education are discussed with a view to the formation of natural science competence.

In the second place, I will point out "Mentoring in modern education", in which the author's model for the application of mentoring in educational institutions is substantiated. Her doctoral dissertation is on this issue. It is good that she continues to deepen her research in this area as well.

In a number of her articles and reports (7.2, 7.6; 7.7; 7.8; 7.9, 7.10), the candidate outlines in more detail the essence of the situational approach, the pedagogical and learning situation and their place in the learning process. She also develops exemplary methodological options for creating and solving learning situations and forming key competencies.

I am impressed by the initiative described in 7.4 and 7.5 of DIPKU - Stara Zagora as host and holder of the European Night of Scientists. Due to the global pandemic situation already in 2020, rapid transformations of many of the activities were implemented. And in 2021, a virtual studio operates in Stara Zagora.

Other articles and reports are devoted to the qualification of teachers, to the formation of ecological culture, to healthy eating habits, to key competences through training.

It can be summarized that Assistant Professor Margarita Peneva, PhD follows the latest developments in the field of pedagogical science and more specifically in the

profile of the announced competition. She "reacts" in a timely manner and, according to her strengths and capabilities, implements them in practice.

The scientific and research-applied contributions formulated by the candidate are presented in great detail and pretentiousness, and, I have to admit, I have had a lot of difficulty in understanding them. In my opinion, Assistant M. Peneva, PhD most likely unconsciously overestimated herself in this particular aspect. Personally, I cannot perceive so many contributions in the citations and the development of author's curricula in the various academic disciplines.

4. Conclusion.

Bearing in mind that the scientific and research-applied output of the candidate essentially meets the national minimum requirements, I will positively vote for Assistant Professor Margarita Slavova Peneva to be elected to the academic position of Associate Professor in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, Professional field 1.3. Pedagogy of Teaching in (Natural Sciences) for the needs of the Department for Information and In-Service Teacher Training - Stara Zagora.

**Member of the Scientific Jury:
/Academic Prof. Petar Petrov, PhD/**